

License Information

Study Notes (Biblica) (Swahili) is based on: Biblica Study Notes, [Biblica Inc.](#), 2023, which is licensed under a [CC BY-SA 4.0 license](#).

This PDF version is provided under the same license.

Study Notes (Biblica)

Zaburi 1:1-6

Zaburi sura ya 1 ni shairi kuhusu baraka, ahadi na sheria za Mungu kwa watu. Inaelezea njia mbili za kuishi. Watu huchagua njia wanayotaka kuishi.

Njia moja ya kuishi ni kumtii Mungu. Hii ndiyo njia ya kuishi vyema. Inafanya watu kufurahia baraka ambazo Mungu ameahidi kutoa. Kwa Waisraeli (Israeli), kumtii Mungu kulimaanisha kutii sheria ya Bwana. Hii ilikuwa agano la Mlima Sinai ambalo lililorekodiwa katika Sheria ya Mose. Kuwa mwaminifu kwa agano hili kulifanya watu kupokea baraka za agano.

Sheria za Mungu ziliwasaidia Waisraeli kuelewa kile ambacho Mungu alitaka watu wake (watu wa Mungu) wafanye. Watu wanaotaka kubarikiwa na Mungu hufanya kile ambacho Mungu anataka kifanyike. Hii inawafanya kuishi maisha yaliyojaa furaha. Watu hawa ni kama miti yenye afya inayozalisha matunda mazuri. Wao ni imara na thabiti bila kujali kinachotokea. Mungu huwatunza kama vile kijito kinavyotiririsha maji kwa mti.

Njia nyingine ya kuishi ni kukataa kumtii Mungu. Ni kufanya uamuzi wa kufanya mambo maovu. Ni njia inayoharibu watu na kusababisha kifo. Mungu analeta hukumu dhidi ya wale wanaochagua njia hii. Miaka mingi baadaye, Yesu pia alizungumzia njia hizi mbili za kuishi katika kitabu cha Mathayo 7:13-23.

Zaburi 2:1-12

Kitabu cha Zaburi sura ya 2 ni shairi kwa mataifa. Inahusu baraka na ahadi za Mungu. Pia ni kuhusu mfalme ambaye Mungu alimtenga kutawala mataifa.

Zaburi 2 inaelezea njia mbili ambazo mataifa yanaweza kuchagua kuishi. Njia moja ni kumheshimu Mungu na kumtumikia. Hii ni chaguo la busara na ndiyo njia ambayo mataifa huishi vizuri. Kuchagua njia hii inamaanisha kuwa mataifa hufanya kile Mungu anachotaka kifanyike. Viongozi wao humtii Mungu na kutambua kwamba Mungu ndiye mtawala mwenye mamlaka kamili. Wanatambua kwamba ni Mungu pekee aliye na nguvu ya kulinda taifa lao. Mungu anataka mataifa yote na makundi yote ya watu kumfuata. Mataifa yote yanayochagua kumfuata yanabarikiwa.

Njia nyingine ya kuishi ni kukataa kumtii Mungu. Hii inasababisha mataifa kuhukumiwa na kuangamizwa. Kuchagua njia hii inamaanisha kuwa mataifa hayakubali mamlaka ya Mungu au kufuata amri zake. Badala yake, wanafanya mambo maovu. Hii inamfanya Mungu kuwa na hasira. Mataifa haya hayamtii mfalme ambaye Mungu alimteua. Mungu alijiita baba wa mfalme huyu. Kwa njia hii mfalme alichukuliwa kuwa mwana wa Mungu. Mungu alimpa mfalme huyu mamlaka juu ya mataifa yote.

Waisraeli walielewa kwamba zaburi ilikuwa ikizungumzia agano la Mungu na Daudi. Ilikuwa ikizungumzia wafalme kutoka ukoo wa Daudi. Zaburi 72 ilielezea aina ya watawala ambao wafalme hawa wanapaswa kuwa. Wanapaswa kuhukumu kwa haki na kufanya yaliyo sawa. Wanapaswa kuwaadhibu wale waliotenda maovu. Wafalme kutoka ukoo wa Daudi walitawala Yerusalemu.

Zaburi 2 inazungumzia mlima mtakatifu wa Mungu wa Sayuni. Sayuni ilikuwa jina lingine la Yerusalemu. Ilikuwa takatifu kwa sababu hekalu lilikuwa pale. Lakini majeshi ya Babeli yaliharibu Yerusalemu na hekalu. Baada ya hapo, wafalme wa ukoo wa Daudi hawakutawala tena.

Kwa hivyo Wayahudi walikuja kuelewa Zaburi ya 2 kuwa ni ahadi ya wakati ujao. Walikuwa wakisubiri Mungu atume mfalme ambaye angetawala akiwa mwana wa Mungu. Walimwita mfalme huyu masihi. Waandishi wa Agano Jipya walielewa kwamba Zaburi 2 ilikuwa unabii kuhusu Yesu. Hili lilizungumziwa katika Mathayo 3:17, Matendo 4:23-26 na Matendo 13:32-33.

Zaburi 8:1-9

Zaburi 8 inamsifu Mungu kwa kuwa muumba wa kila kitu kilichopo. Mungu aliumba mbingu. Hii inajumuisha ulimwengu wa mbinguni na viumbe wa kiroho kama malaika.

Mbingu pia zinajumuisha anga na mwezi na nyota. Mwanzo 1 inaeleza jinsi Mungu alivyofanya mianga angani. Aliifanya kuwa watawala wa mchana na usiku. Wanahakikisha kwamba wakati na misimu inafanya kazi jinsi Mungu anavyotaka.

Zaburi 19 inaeleza kinachotokea wakati anga linapofanya kazi ambayo Mungu alilipa. Jua, mwezi na nyota zinatii amri za Mungu kuhusu

kutenganisha mchana na usiku. Hivyo ndivyo zinavyomwambia kila mtu duniani kuhusu utukufu wa Mungu. Ndivyo zinavyoonyesha kwamba jina la Bwana ni kuu duniani.

Kuwa na jina tukufu linamaanisha kwamba Mungu ni mkuu na wa ajabu. Linamaanisha kwamba Mungu anastahili heshima kila mahali duniani. Linamaanisha kwamba Mungu ana nguvu na mamlaka kamili juu ya kila kitu. Mungu anachagua kushiriki mamlaka yake na wanadamu.

Zaburi 8 inaelezea hii kama taji ambalo Mungu aliweka juu yao. Taji ni ishara kwamba wanadamu wanapaswa kuwa watawala. Wanapaswa kuwa watawala juu ya kila kitu kingine ambacho Mungu aliumba duniani. Wanapaswa kuhakikisha kwamba kile Mungu anachotaka kifanyike kinatokea duniani. Hivyo ndivyo wanavyomheshimu Mungu na kuonyesha kwamba jina lake ni kuu.

Zaburi 22:1-31

Zaburi 22 ni kilio cha kuomba msaada kwa Mungu. Waisraeli walielewa kuwa zaburi ilikuwa ya Daudi lakini wao wote wangeweza kuitumia. Yesu alitumia maneno kutoka zaburi hii alipokuwa anakufa msalabani (Mathayo 27:46).

Zaburi hii iliwasaidia watu kukumbuka kile kilicho kweli kuhusu Mungu. Ukweli ni kwamba Mungu ndiye Mfalme na anafanya yaliyo haki. Ana nguvu na mamlaka zaidi kuliko mtawala yeyote mwingine. Mungu husikiliza wale wanaomlilia wakiitaji msaada, na Mungu huwaokoa.

Zaburi hii iliwasaidia watu kuzungumza kuhusu walichohisi walipokuwa wakiteseka. Mzungumzaji alihisi kama Mungu hafanyi chochote kumwoko. Alijisikia kama Mungu alikuwa mbali, na alikuwa amemwacha. Mzungumzaji alielezea watu waliokuwa wakimtendea vibaya. Walikuwa kama mafahali wenye nguvu, simba wanaonguruma, ng'ombe wa mwituni na kundi la mbwa. Mungu pekee ndiye angeweza kumwoko kutoka kwa maadui hawa. Mzungumzaji alimuuliza Mungu kwa ujasiri kwa nini Mungu alikuwa bado hajamwoko.

Zaburi hii pia iliwasaidia watu kumtumaini Mungu. Mzungumzaji alimtumaini Mungu kumwoko hata kama haikutokea hivyo. Alikuwa na uhakika kabisa kwamba Mungu angefanya hivyo. Alijua kwamba baadaye angewaambia wengine kile Mungu alikuwa amemfanyia. Tangazo hili lingewajaza watu matumaini. Lingewasaidia wengine kumsifu, kumheshimu na kumwabudu Mungu.

Zaburi 23:1-6:1.

Zaburi 23 inahusu kumtumaini Mungu. Inaeleza Mungu kama mchungaji.

Wale ambao wanaomba zaburi hii wanaelezewa kama kondoo. Mchungaji huwaongoza kondoo na kuhakikisha wana kila kitu wanachohitaji.

Kondoo wanakabiliwa na hatari. Lakini mchungaji yuko karibu nao. Anawalinda na kuwafariji.

Miaka mingi baadaye Yesu alijieleza kama Mchungaji mwema (Yohana 10:11).

Zaburi hii pia inaelezea njia nyingine ambazo Mungu anaweza kuaminiwa kwa kuwajali watu. Anawapa vitu vizuri. Vitu hivi vilielezewa kama karamu na kama kutiwa mafuta.

Kikombe cha kila mtu ni kidogo sana kushikilia yote ambayo Mungu anatoa. Wanaweza kufurahia baraka hizi hata wanapokabili hatari. Adui wao wako karibu lakini hawafuatwi na adui hawa. Badala yake, wema na upendo wa Mungu unawafuata.

Wanaamini kwamba wataishi katika nyumba ya Mungu milele. Nyumba ya Bwana ilikuwa hekalu. Hii ilikuwa njia ya kuelezea jinsi mzungumzaji alivyokuwa karibu na Mungu.

Zaburi 51:1-19

Zaburi 51 ni shairi kuhusu kukiri dhambi. Dhambi za Daudi dhidi ya Bathsheba na Uria zinaonyesha jinsi dhambi ilivyo mbaya na yenye kuumiza.

Dhambi zinazofanywa dhidi ya watu wengine pia zinafanywa dhidi ya Mungu. Hii ni kwa sababu Mungu aliwaomba wote na ana upendo wa huruma na uaminifu kwao. Waisraeli walielewa kwamba dhambi ziliwafanya kuwa najisi. Iliwazuia kuwa katika uwepo wa Mungu. Hii ilikuwa kama kufukuzwa mbali na Mungu, na Roho Mtakatifu kuondolewa kutoka kwao.

Mungu aliwapa Waisraeli njia kadhaa za kutakaswa na kuwa safi. Njia moja ilikuwa kuzamisha mmea wa hisopo kwenye maji maalum. Kisha maji hayo yangenyunyizwa juu ya mtu ili kumuosha (Hesabu 19). Njia nyingine ilikuwa kutoa sadaka za dhambi au sadaka za kuteketeza.

Kuoshwa na kufanya dhabihu vilikuwa sehemu muhimu za jinsi Waisraeli walivyomwabudu Mungu. Lakini vilionyesha tu kile kilichotokea nje ya mwili wa mtu. Havikuonyesha kile kilichotokea ndani ya moyo wa mtu. Ndani ya moyo ndipo watu wanaweza kujuta kweli kwa dhambi zao.

Mungu anajali sana mioyo ya watu. Watu wanapofanya dhambi, lazima wajinyenyekeze mbele za Mungu. Lazima wawe waaminifu kabisa na watambue makosa yao yote. Hii ndiyo maana ya kuwa na roho iliyovunjika. Roho ni sehemu ya kiroho ya mtu. Watu wanatoa roho yao iliyovunjika kwa Mungu. Wanamuomba awe na huruma na kuwasamehe.

Mungu pekee ndiye anayeweza kuondoa hatia ya mtu. Anaweza kumfanya mtu aweze kusema hapana kwa dhambi. Anaweza kuwafanya watu wawe waaminifu kwake.

Zaburi 73:1-28

Zaburi 73 inahusu kujifunza kumtumaini Mungu. Katika mstari wa 1 msemaji anasema jambo ambalo ni kweli kuhusu Mungu. Mungu ni mwema kwa watu wenye mioyo safi. Kwa Waisraeli, kuwa na moyo safi kulimaanisha kumwabudu na kumtii Mungu kwa uaminifu.

Lakini mzungumzaji hakuwa ameamini kila mara kwamba hili lilikuwa kweli kuhusu Mungu. Hii ni kwa sababu mzungumzaji alikuwa na maumivu. Mzungumzaji alikuwa na moyo safi lakini alikuwa akiteseka. Ilionekana kwa mzungumzaji kwamba Mungu aliwaadhibu watu wenye mioyo safi. Ilionekana kama Mungu aliwabariki watu wenye kiburi na wenye dhambi. Ilionekana kana kwamba watu wenye kiburi na wenye dhambi walikuwa matajiri na wenye afya kila wakati. Ilionekana kama hawakuadhibiwa kamwe kwa maovu waliyofanya. Hii ilikuwa si haki. Ilienda kinyume cha muundo ulioelezewa na sehemu za Sheria ya Mose. Pia ilienda kinyume cha muundo ulioelezewa na methali nyingi. Methali 11:8 ilifundisha kwamba shida huja kwa wale wanaofanya makosa.

Yobu aliona mambo yale yale kuhusu watu wenye dhambi ambao msemaji wa Zaburi 73 aliona. Yobu aliona kwamba hawakuwa na matatizo kama watu wengine wengi walivyokuwa nayo (Yobu 21:6-18). Msemaji katika Zaburi 73 alihisi wivu, kuchanganyikiwa na kusumbuka kuhusu haya yote. Lakini akili, moyo na roho ya msemaji vilibadilika hekaluni. Hekaluni, msemaji alikuja kuelewa jambo muhimu. Mungu ataleta haki. Mungu atasitisha kila kitu ambacho si cha haki na kiovu. Atawaangamiza wote wanaokataa kumtii.

Hili halikuwa limetokea bado kwa msemaji katika Zaburi 73. Lakini msemaji alihakikishiwa kabisa kwamba lingetokea siku zijazo. Kwa hiyo msemaji alimwamini Mungu kikamilifu. Hawakuwa na yeyote mbinguni ila Mungu. Hii inamaanisha

kwamba msemaji hakuomba msaada kutoka kwa miungu ya uongo. Msemaji hakutaka chochote duniani isipokuwa Mungu. Hii inamaanisha kwamba hawakumtegemea mtu yeyote au kitu chochote kuwaokoa ila Mungu. Msemaji alikuwa bado katika maumivu na alikuwa bado akisubiri Mungu kuleta haki. Lakini wakati walipokuwa wakingoja, walijua kwamba Mungu alikuwa pamoja nao. Msemaji alieleza jambo hilo kama vile Mungu akiwashika mkono. Kuwa karibu na Mungu kulimfanya mnenaji ahakikishe kwamba Mungu ni mwema kweli.

Zaburi 105:1-106:48

Zaburi 105 na 106 zinamsifu Mungu kwa upendo wake wa uaminifu. Zaburi 105 inafanya hivi kwa kuwakumbusha Waisraeli mambo mazuri ambayo Mungu amefanya. Zaburi 106 inafanya hivi kwa njia tofauti. Inawakumbusha Wayahudi namna Mungu alivyokuwa mwaminifu hata walipomsahau.

Matukio yaliyotajwa katika zaburi hizi yameandikwa katika vitabu vingine vya Biblia. Yale katika Zaburi 105 yameandikwa katika vitabu kutoka Mwanzo hadi Yoshua. Yale katika Zaburi 106 yameandikwa katika vitabu vya Kutoka hadi 2 Mambo ya Nyakati.

Kwenye Zaburi 105, kukumbuka agano la Mungu, miujiza na sheria zake kulisababisha Waisraeli kumsifu. Kuzungumza kuhusu yale ambayo Mungu alikuwa amefanya ilikuwa njia moja ya kuwafundisha watoto wao kuhusu Mungu.

Zaburi 105 inamalizia kwa kuwakumbusha watu wa Mungu kwa nini Mungu aliwaruhusu kuishi katika Kanaani. Walipaswa kumtii na kuishi kama ufalme wa makuhani na taifa takatifu. Lakini hawakufanya hivyo. Walimwasi Mungu mara kwa mara. Walifuata desturi za mataifa yaliyozunguka badala ya kufuata agano la Mlima Sinai.

Zaburi 106 inasimulia historia hii. Mstari wa 47 unaonyesha kuwa wasemaji wa zaburi hii walikuwa wanaishi katika utumwa. Walikuwa wamelazimishwa kuishi mbali na nchi yao. Hii ilikuwa hukumu ya Mungu dhidi yao kwa ajili ya dhambi zao na dhambi za watu wao.

Walizungumza kuhusu mambo maovu waliyofanya kwa sababu. Iliwasaidia kuelewa kwa nini Mungu alikuwa amelea hukumu dhidi yao. Pia iliwasadia kuelewa kitu kuhusu Mungu. Mungu alikuwa amebaki mwaminifu kwa watu wake daima. Mara kwa mara watu wa Mungu walimsahau. Lakini

Mungu kila mara alikumbuka agano lake. Aliwasamehe watu wake na kuwaokoa walipomlilia. Hii iliwasaidia wazungumzaji kuwa na ujasiri wa kutosha kumuomba Mungu awaokoe tena. Mzungumzaji mwanzoni mwa Zaburi 106 alikuwa na uhakika kwamba Mungu angewakoa. Watu wa Mungu wangepurahia, kutoa shukrani na kumsifu alipowaokoa.

Zaburi 110:1-7

Zaburi 110 ni mojawapo ya zaburi ambazo si maombi kutoka kwa mtu kwenda kwa Mungu. Badala yake, ilitangaza ahadi za Mungu kwa mfalme fulani kutoka ukoo wa Daudi. Mungu angemruhusu bwana na mfalme huyu kuketi mkono wake wa kuume. Hii ilimaanisha kwamba Mungu alimpa mamlaka na nafasi ya heshima.

Mfalme huyu angekuwa kuhani milele kama Melkizedeki. Daudi alikuwa bwana na mfalme. Lakini bwana na mfalme hapa hakuwa Daudi. Hakuna mfalme wa Israeli aliyewahi kuwa kuhani. Makuhani walitoka katika ukoo wa Lawi. Lakini hawakuweza kutumikia milele kwa sababu walikufa.

Miaka mingi baadaye, Zekaria alitabiri kuhusu mtu ambaye alikuwa kuhani na mfalme. Mtu huyu angeunganisha nyadhifa za mfalme na kuhani ndani yake mwenyewe (Zekaria 6:13). Wayahudi wengi walikuja kuelewa jambo fulani kuhusu mtu huyu. Walielewa kwamba Zaburi 110 na Zekaria walikuwa wakizungumza kuhusu masihi.

Yesu alitumia maneno kutoka Zaburi 110 kuonyesha jambo fulani. Yesu alionyesha kwamba yeye ndiye bwana ambaye zaburi ilizungumzia (Mathayo 22:41-46). Waandishi wa Agano Jipya walielewa hili pia (Matendo 2:33-36). Yesu ndiye kuhani na mfalme ambaye Mungu alitoa ahadi za Zaburi 110 kumhusu. Mwandishi wa Waebrania alionyesha jinsi hii ilikuwa kweli (Waebrania 6:20 - 7:28).

Zaburi 116:1-19

Zaburi 116 ni shairi linalotoa shukrani kwa Mungu. Mzungumzaji anaeleza kwa nini wanampenda Mungu. Ni kwa sababu Mungu alisikia kilio chao cha msaada na kuchukua hatua kuwaokoa.

Zaburi hii ina mambo mengi yanayofanana na Zaburi 22. Kwanza, msemaji anatambua mambo ambayo ni kweli kuhusu Mungu. Hii inajumuisha Mungu kuwa na upendo mwingi wa huruma. Pili, msemaji anaeleza jinsi walivyohisi walipokuwa

wakiteseka. Walikuwa na huzuni, woga na maumivu makali. Tatu, msemaji alimwamini Mungu hata walipokuwa wakikabili hatari.

Kile kinachotofautiana na Zaburi 22 ni kwamba Mungu tayari amemwoko msemaji. Ndiyo maana wanamshukuru Mungu. Wanaonyesha kuwa wanashukuru kwa njia nyingi. Wanamwabudu Mungu na kutoa dhabihu. Wanawaambia wengine kile Mungu amewafanyia. Wanatimiza ahadi zao kwa Mungu na kumtumikia kwa uaminifu.

Zaburi 119:1-176

Zaburi 119 inazungumzia agano la Mlima Sinai kama baraka kwa watu wa Mungu. Inamsifu Mungu kwa jinsi sheria zake zilivyo za ajabu. Hizi ni sheria zilizoandikwa katika Sheria ya Mose. Kuzitii kunaleta hekima, furaha na uzima.

Shairi limegawanywa katika sehemu 22. Kila sehemu ina mistari minane. Mwanzoni mwa kila sehemu kuna neno katika lugha ya Kiebrania. Haya ni majina ya herufi za alfabeti ya Kiebrania. Zaburi 119 ni shairi la alfabeti.

Zaburi 137:1-9

Katika Zaburi 137 watu wanalalamika kwa Mungu. Wanalia na kumwambia jinsi walivyo na huzuni na hasira. Wana huzuni na hasira kuhusu mambo yasiyo ya haki yanayotokea. Majeshi ya Babeli yalikuwa yamechukua milki wa ufalme wa kusini. Walikuwa wameharibu Yerusalemu na hekalu. Walikuwa wamechukua Wayahudi wengi kama wafungwa na kuwalazimisha kuishi Babeli.

Wazungumzaji wa zaburi hii walikuwa baadhi ya Wayahudi waliolazimishwa kuishi uhamishoni. Walikuwa na huzuni sana. Wababeli waliwadhihaki. Zaburi 89 ilizungumzia hili pia. Zaburi hiyo pia ilimlalamikia Mungu kuhusu mambo mabaya yaliyosemwa na mataifa mengine. Ilimlaumu Mungu kwa kubomoa kuta za Yerusalemu. Ilimlaumu Mungu kwa kuvunja agano lake na Daudi. Hii ilikuwa kwa sababu Mungu hakumlinda mfalme kutoka kwa ukoo wa Daudi au mji wake. Mji huo ulikuwa Yerusalemu.

Wasemaji wa Zaburi 137 hawakutaka kamwe kusahau Yerusalemu. Mungu alikuwa ameahidi kuweka jina lake huko Yerusalemu (2 Mambo ya Nyakati 6:6). Hii inamaanisha kwamba watu walijua kuwa Mungu alikuwa pamoja nao huko. Ikiwa wangesahau Yerusalemu, ingekuwa kama kumsahau Mungu kabisa.

Wazungumzaji wa Zaburi 137 walimwomba Mungu kuhusu wale waliouharibu Yerusalemu. Walimkumbusha Mungu jinsi Waedomu walivyosherehekea tukio hilo baya. Walitaka Mungu akumbuke dhambi za Waedomu na Wababeli. Wayahudi waliamini kwamba Mungu angechukua hatua kama Hakimu na kuleta hukumu. Walitaka alete hukumu dhidi ya wale waliowadhuru.

Zaburi 146:1–150:6

Kitabu cha Zaburi kinamalizika na mashairi matano ya sifa. Zaburi hizi zinasifu Mungu kwa kuwa Mfalme anayemiliki milele juu ya kila kitu na kila mtu. Zinasifu yeye kwa kuwa Muumba wa kila kitu kilichopo. Zinasifu yeye kwa kutunza kila sehemu ya uumbaji.

Hii inajumuisha kutunza nyota, hali ya hewa, ardhi, mimea na wanyama. Inajumuisha kuhakikisha kwamba haki inatendeka kwa watu wenye uhitaji. Mungu anawatunza wageni, wafungwa, wajane na watoto ambao wazazi wao wamefariki. Anawatunza wale ambao ni vipofu, wenye njaa, wasiojiweza au wanaotendewa vibaya. Anajali sana kila mwanadamu.

Kila kiumbe na kitu kilichoumbwa na Mungu kinaweza kumsifu. Zaburi 149 na Zaburi 150 zinazungumzia njia ambazo wanadamu wanamsifu Mungu. Wanamsifu kwa mikono yao. Hii inamaanisha kuwa wanatii amri za Mungu. Mungu anawatumia kuleta hukumu dhidi ya wale wanaokataa kumheshimu na kumtii.

Wanadamu pia humsifu Mungu kwa vinywa vyao. Hii inamaanisha kwamba maneno yao huleta heshima na utukufu kwa Mungu. Wanaimba nyimbo za sifa kuhusu kazi ya Mungu katika maisha yao. Nyimbo hizi ziliitwa nyimbo mpya. Zilikuwa mpya kwa sababu zilitegemea kupokea rehema za Mungu kwa njia mpya. Kuimba, kucheza na kupiga vyombo ni baadhi ya njia ambazo binadamu humsifu Mungu. Hizi ni njia za kuonyesha furaha yao. Watu wa Mungu wanaweza kuwa na furaha tele kwa sababu Mungu anawafurahia na kuwabariki.